

«وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا»

و بر خدا توکل کن، و همین بس که خداوند حافظ و مدافع (انسان) باشد. (سوره احزاب، آیه ۳)

توکل یعنی چی؟

توکل یعنی سپردن نتیجه کارها به خدا و اعتماد کردن به او. یعنی تو تمام تلاشت رو انجام بدی و در عین حال، نتیجه کار رو به خدا بسپری. وقتی اراده می‌کنیم که کاری انجام بدیم، هیچ تضمینی وجود نداره که کارمون قطعاً به نتیجه‌ی مطلوب برسه. فرض کنید یه عده کوهنورد تصمیم می‌گیرن قله‌ی دماوند رو فتح کنن. همه‌ی وسایل رو آماده می‌کنن، تمام تلاششون رو می‌کنن و برنامه ریزی مناسبی هم انجام میدن؛ اما باز هم هیچ تضمینی وجود نداره که حتماً به قله برسن. ممکنه تو راه بهمن بیاد و نتونن برن بالا، یا توی یه حادثه یک از افراد گروه بدجوری زخمی بشه و مجبور بشن برگردن و... کلی اتفاق غیرمنتظره می‌تونه پیش بیاد که نسبت بهش آگاهی ندارن و در کنترل اون‌ها نیست.

در واقع، در مسیر رسیدن به هدف، یک سری عوامل هست که به تلاش ما بستگی داره و ما بهشون دسترسی داریم، اما عوامل دیگه‌ای هم هست که ما هیچ کاری شون نمی‌تونیم بکنیم و به تلاش و کوشش و... ما بستگی ندارن؛ به همین دلیل هم هست که نمی‌تونیم نتیجه‌ی یک کار رو تضمین کنیم. پس ما تمام تلاشمون رو می‌کنیم و نتیجه‌ی کار رو می‌سپریم به دست کسی که تمام عوامل و اسباب به دستشه و می‌دونه که بهترین نتیجه برای ما چیه تا همون برامون اتفاق بیفته. ان شاءالله. پس این رو هم حتماً فهمیدید باشه که اینکه من هیچ تلاشی نکنم و بگم همه چی رو سپردم به خدا، اسمش توکل نیست!

توسل یعنی چی؟

توسل یعنی واسطه قرار دادن چیزی برای رسیدن به یک هدف. مثلاً وقتی داریم از یه قسمت کوه که شیب زیادی داره بالا می‌ریم، سعی می‌کنیم یه جای محکم پیدا کنیم که بتونیم دستمون رو بهش بگیریم و بریم بالا. اینجا ما به واسطه اون دستگیره تونستیم بالاتر بریم. توی هر کاری ما از یه چیزی استفاده می‌کنیم که به خواستمون برسیم و اصلاً بدون استفاده از وسائل و واسطه‌ها نمیشه به اهداف رسید. حالا معلومه که نوع واسطه‌ای که نیاز داریم و بهش متوسل می‌شیم، بستگی به این داره که به چه هدفی می‌خواهیم برسیم. مثلاً وقتی فقط تشنه‌ایم معنی نداره بریم بیسکوییت بخوریم! چون واسطه بر طرف شدن تشنگی آب یا مایعاتن، و چیزی که این‌ها رو نداره قطعاً تشنگیمون رو برطرف نمی‌کنه و ما رو به هذمون نمی‌رسونه.

در اینجا منظور ما از توسل، کمک گرفتن از واسطه‌هایی هست که خدا برامون قرار داده. ما برای نزدیک شدن به خدا، انجام تمام امور مهم زندگی و... به اولیای خدا، پیامبران و امامان متوسل می‌شیم. چونکه اون‌ها هیچ خطایی ندارند و مقامشون نزد خدا خیلی بالاست و اگر اون‌ها بهمون کمک کنن و دست ما رو بگیرن، ما هم می‌تونیم بالاتر بریم و اهداف درستمون برسیم. «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ». ای کسانی که

ایمان آورده‌اید! تقوای خدا را پیشه کنید، و وسیله‌ای برای تقرب به او بجوئید، و در راه او جهاد کنید، باشد که رستگار شوید. (سوره مائده، آیه ۳۵).

در روی سرنوشت

چالش چیه؟

خب حالا که مختصراً با «توکل و توسل» آشنا شدید، برای اینکه از پس این چالش بربیاید و به مسیر ادامه بدید باید یه فعالیت متناسب با این موضوع انجام بدید تا شایستگی لازم رو کسب کنید. اما:

✓ یادتون نره قبلش حتما و حتما **رهنمای مسیر - شماره ۲** رو با دقت خونده باشید (یا فیلمش رو دیده باشید).

✓ علاوه بر این، برای اینکه بتونید متناسب با موضوع، قالب خوبی انتخاب کنید، حتما **رهنمای مسیر - شماره ۳** رو هم بخونید (یا فیلمش رو ببینید).

○ برای اینکه به درک دقیقتر و بهتری از مفهوم «توکل و توسل» برسید پیشنهاد میشه از منابع زیر هم کمک بگیرید:

- گفتارهایی در اخلاق اسلامی شهید مطهری. صفحه ۹ تا ۲۳. ۴۰ تا ۶۱.
- تفسیر نمونه. آیت الله مکارم شیرازی. ذیل آیه ۳۵ سوره مائده.

❖ دستتون بازه که با ایده‌پردازی و خلاقیت خودتون از مفاهیم **قرآنی** استفاده کنید و به شیوه‌ی مناسب بهشون بپردازید، اما ما هم چند پیشنهاد جزئی براتون داریم تا اگر کسی هیییییییچ ایده‌ای نداشت ازونا کمک بگیره! اما دقت کنید که اینا صرفاً چند پیشنهاد هستن برای کمک!

پس تلاش کنید خودتون ایده بزنید:

- پیشنهاد ۱: مثال‌هایی از توکل و توسل در شرایط سخت مانند دفاع مقدس.
- پیشنهاد ۲: فرق انسان متوکل و انسان تنبل چیه؟
- پیشنهاد ۳: تفاوت توسل و شرک

جزایر معلق